

Muistoja, tunteita, kokemuksia

Historiallisen Aikakauskirjan tavaksi on vakiintunut, että parillisiin numeroihin työstetään teemanumero, jossa on usein mukana vierailevia toimittajia. Parittomat numerot puolestaan ovat teemoiltaan melko väljiä, vaikka niissäkin tekstit usein keskustelevat toistensa kanssa.

Tämänkertaisessa numerossa artikkelit käsittelevät yhtäältä muistoja ja kokemuksia, toisaalta erilaisia yhteiskuntaryhmiä ja yhteisöjä sekä niiden toimintamahdollisuuksia. Sinikka Selin, Maria Lähteenmäki, Anssi Neuvonen ja Oona Ilmolahti tarkastelevat artikkelissaan karjalaisuorten aktivismia. Kirjoittajat analysoivat, miten nykypäivän aktivismi hyödyntää menneisyyttä ja kyseenalaistaa totuttuja tulkintoja menneisyydestä.

Pete Pesosen artikkelissa huomio kohdistuu firabelitöihin ja siihen, miten niistä kertova muistitieto syntyy ja miten sitä voi tutkia. Kyse on siis esineistä, joita työntekijä valmistaa omaan käyttöönsä työpaikallaan, työnantajan välineitä ja materiaaleja käyttäen. Artikkelin nostaa esiin tärkeitä kysymyksiä paitsi itse tutkittavasta aiheesta, myös muistitiedon kokoamisesta ja haastattelusta yhteistyönä.

Työläisten historiaan liittyy myös Marianne Vasara-Aaltosen artikkeli, jossa tarkastellaan työväestön oikeusapua 1900-luvun alun Helsingissä. Aikakauden työväestö kohtasi monenlaisia ongelmia, joihin tarvittiin myös oikeusapua. Olemassa oleva kunnallinen oikeusapu ei vastannut muutuviin tarpeisiin vaan tarvitsi kehittämistä, jossa K. J. Ståhlbergillä ja Einar Böökillä oli osuutensa.

Vertaisarvioidussa katsausartikkelissa Riina Turunen ja Miika Voutilainen puolestaan tarkastelevat menneisyyttä pitkällä aikavälillä. Tutkijoi-

den tavoitteena on tarjota valuuttakurssimuunnin, jonka avulla Suomen alueella käytettyjen keskeisten valuuttojen vaihtokursseja voidaan vertailla keskenään. Artikkelissa luodaan myös yleiskatsaus eri aikojen rahaoloihin ja tärkeimpiin muutoksiin. Itse valuuttamuunnin ja sen tarkemmat perusteet ovat saatavilla verkossa, kuten artikkelissa tarkemmin selostetaan.

Numerossa on myös tavallista enemmän kirjoituksia, jotka kertovat muutoksista: aluista, lopuista, jäähyväisistä. Kimmo Rentola tarkastelee jäähyväisluennosta muokatussa syväluotauksessa intohimoja ja muita tunteita historian tutkijoiden sukupolvikokemuksia. Samu Niskasen syväluotaus puolestaan perustuu tehtävässään aloittavan professorin luento.

Muistosanoissa jätämme hyvästit akateemikko, professori Päiviö Tommilalle, professori emeritus Jorma Kalelalle sekä professori emeritus Risto Alapuruolle. Tiedemaailma puolestaan kutsuu kokoamaan tieteen tekijöiden muistoja Tieteen Kalevalaksi. Historian ystävien kirjeessä puheenjohtaja Kari Salmi kertoo muutoksista julkaisijaseurojemme työvoimassa.

Huomaattehan myös verkkolehti *Auraican* ja Porthan-Seuran kirjoituskilpailun Henrik Gabriel Porthanista ja hänen jälkivaikutuksestaan – tarkemmat tiedot sivulla 70.

Ensi numerossa vuorossa on nostalgian historiaa ja muutama vapaa-aiheinen artikkeli. Tuoloin voimme toivottavasti myös julkistaa *Historiallisen Aikakauskirjan* digisiirron uutisia, kunhan arjen muilta kiireiltä saadaan viimeiset sopimukset ja tekniset säädöt kohdilleen. Kansalliskirjaston Elektra-palveluhan katosi alkuvuodesta bittiavaruuteen, mutta lehtemme sähköisellä

versiolla on luvassa tulevaisuus Tieteellisten Seurojen Valtuuskunnan tarjoamalla journal.fi -alustalla. Kansalliskirjaston kautta *Historiallista Aikakauskirjaa* voi tälläkin hetkellä lukea 1900-luvun numeroita tietyn rajoituksen.

Kiitän lämpimästi kaikkia yhteistyöstä tämänkin numeron yhteydessä ja toivotan lukijoille valoisa kevätaikaa! Alkaahan tästä samalla myös *Historialisen Aikakauskirjan* 120-juhlavuosi, josta lisää tuonnempana.

Anu Lahtinen
anu.z.lahtinen@helsinki.fi

■ Vaikka kulkutautiaika on hellittänyt eikä Venäjän hyökkäyssota Ukrainassa ainakaan toistaiseksi ole nostanut painatuskuluja aivan pilviin, arkista työtä riittää HAikin digisiirrossa ja toimitustyössä tuhrustellessa kuin taiteijan luonnostelemalla piruparalla konsanaan. Kuvien avoin digitaalinen julkaiseminen sentään avaa uusia mahdollisuuksia myös tieteellisen julkaisun kuvittamiseen. Hugo Simberg: *Minnnet*, Kansalliskirjasto / Ateneumin taidemuseo, lisenssi CC0.